T094 ATĐ 6 (41) Luận A Tỳ Đạt Ma Đại Tỳ Bà Sa Q185-Định Uẩn-Luận về Nhất Hành

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 185 589

LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA
QUYEÅN 185

LUAÄN VEÀ NHAÁT HAØNH (Phaàn 3)

Neáu tu Khoâng thì ñoù laø Voâ nguyeän chaêng? Cho ñeán noùi roäng ra. Hoûi: Vì sao soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp: Bôûi vì ngaên chaën söï gaït boû khoâng coù hai ñôøi quaù khöù-vò lai, vaø yù noùi khoâng coù tu thuoäc vò lai, muoán hieån baøy laø coù hai ñôøi quaù khöù- vò lai, cuõng coù tu thuoäc vò lai, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Tu coù boán loaïi: 1. Tu ñaït ñöôïc. 2. Tu luyeän taäp. 3. Tu ñoái trò. 4. Tu loaïi boû. Trong naøy döïa vaøo hai loaïi tu maø soaïn luaän, ñoù laø tu ñaït ñöôïc vaø tu luyeän taäp. Hoûi: Neáu tu Khoâng thì luùc aáy tu Voâ nguyeän chaêng? Giaû söû tu Voâ nguyeän thì luùc aáy tu Khoâng chaêng? Ñaùp: Neân laøm thaønh boán caâu phaân bieät: 1. Coù luùc tu Khoâng maø khoâng phaûi laø tu Voâ nguyeän, ñoù laø ñaõ ñaït ñöôïc Khoâng hieän roõ ôû tröôùc maét. Bôûi vì ñaây laø phaùp maø Ñöùc Phaät hoaëc laø Ñoäc giaùc-Thanh vaên duøng laøm nôi an truù trong nieàm vui cuûa phaùp hieän taïi, cho neân khôûi leân ñaõ ñaït ñöôïc Tam-ma-ñòa Khoâng hieän roõ ôû tröôùc maét. Luùc baáy giôø theá löïc cuûa phaùp aáy haõy coøn khoâng baèng saùt-na khoâng giaùn ñoaïn thuoäc chuûng loaïi cuûa mình, huoáng gì coù theå tu coâng ñöùc vò lai naøo khaùc, nhöng maø phaàn vò hieän roõ tröôùc maét töùc laø tu luyeän taäp. 2. Coù luùc tu Voâ nguyeän maø khoâng phaûi laø tu Khoâng, ñoù laø ñaõ ñaït ñöôïc Voâ nguyeän hieän roõ ôû tröôùc maét, neáu chöa ñaït ñöôïc Voâ nguyeän hieän roõ ôû tröôùc maét thì khoâng tu Khoâng.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 185 590

Ñaõ ñaït ñöôïc Voâ nguyeän hieän roõ ôû tröôùc maét, giaûi thích nhö tröôùc. Chöa ñaït ñöôïc Voâ nguyeän hieän roõ ôû tröôùc maét thì khoâng tu Khoâng, ñoù laø trong Kieán ñaïo thì Hieän quaùn veà Taäp trong boán taâm, Hieän quaùn veà Ñaïo trong ba taâm. Bôûi vì trong Kieán ñaïo laø ñoái trò quyeát ñònh vaø ñeàu laø ñoái trò khoâng gioáng nhau, cho neân khoâng khaùc vôùi tu veà Ñeá. 3. Coù luùc tu caû hai loaïi, ñoù laø chöa ñaït ñöôïc Khoâng hieän roõ ôû tröôùc maét, neáu chöa ñaït ñöôïc Voâ

nguyeän hieän roõ ôû tröôùc maét thì tu Khoâng, neáu chöa ñaït ñöôïc Voâ töôùng vaø chöa ñaït ñöôïc Theá tuïc trí hieän roõ ôû tröôùc maét thì tu Khoâng-Voâ nguyeän. Chöa ñaït ñöôïc Khoâng hieän roõ ôû tröôùc maét, ñoù laø döïa vaøo Tam- ma-ñòa Khoâng, tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, Hieän quaùn veà Khoå trong boán taâm. Neáu döïa vaøo Tam-ma-ñòa Khoâng, lìa nhieãm cuûa coõi Duïc cho ñeán nhieãm cuûa Voâ sôû höõu xöù, hoaëc laø duøng Khoâng laøm gia haïnh, thì luùc aáy laø taát caû ñaïo gia haïnh-voâ giaùn-giaûi thoaùt; vaø lìa nhieãm cuûa Phi töôûng phi phi töôûng xöù, tröø ra ñaïo giaûi thoaùt cuoái cuøng. Neáu döïa vaøo Tam-ma-ñòa Khoâng, Tín thaéng giaûi luyeän caên laøm Kieán chí, hoaëc laø duøng Khoâng laøm gia haïnh, thì luùc aáy laø ñaïo gia haïnh- voâ giaùn-giaûi thoaùt; vaø Thôøi giaûi thoaùt luyeän caên laøm Baát ñoäng, tröø ra ñaïo giaûi thoaùt cuoái cuøng. Neáu döïa vaøo Tam-ma-ñòa Khoâng, tu xen laãn Tónh löï trong taâm ñaàu vaø taâm sau. Neáu döïa vaøo Tam-ma-ñòa Khoâng, khôûi leân Nieäm truù-Voâ saéc-Giaûi thoaùt, Nghóa-Bieän voâ ngaïi giaûi; coù ngöôøi noùi: Chæ rieâng Nghóa voâ ngaïi giaûi. Nhöõng luùc nhö vaäy, chöa ñaït ñöôïc Khoâng hieän roõ ôû tröôùc maét thì cuõng tu Voâ nguyeän. Chöa ñaït ñöôïc Voâ nguyeän hieän roõ ôû tröôùc maét thì tu Khoâng, ñoù laø döïa vaøo Tam-ma-ñòa Voâ nguyeän, tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, Hieän quaùn veà Khoå trong boán taâm, luùc Ñaïo loaïi trí hieän khôûi. Neáu döïa vaøo Voâ nguyeän, lìa nhieãm cuûa coõi Duïc cho ñeán nhieãm cuûa Phi töôûng phi phi töôûng xöù, hoaëc laø Voâ nguyeän laøm gia haïnh, thì luùc aáy laø taát caû ñaïo gia haïnh-voâ giaùn-giaûi thoaùt. Neáu döïa vaøo Voâ nguyeän, Tín thaéng giaûi luyeän caên laøm Kieán chí, Thôøi giaûi thoaùt luyeän caên laøm Baát ñoäng, hoaëc laø Voâ nguyeän laøm gia haïnh, thì luùc aáy laø taát caû ñaïo gia haïnh-voâ giaùn-giaûi thoaùt. Neáu döïa vaøo Voâ nguyeän, tu xen laãn Tónh löï trong taâm ñaàu vaø taâm sau.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 185 591

Neáu khôûi leân Tha taâm trí thoâng voâ laäu. Neáu döïa vaøo Voâ nguyeän, khôûi leân Nieäm truù-Voâ saéc-Giaûi thoaùt, Nghóa-Bieän voâ ngaïi giaûi. Nhöõng luùc nhö vaäy, chöa ñaït ñöôïc Voâ nguyeän hieän roõ ôû tröôùc maét thì cuõng tu Khoâng. Chöa ñaït ñöôïc Voâ töôùng hieän roõ ôû tröôùc maét thì tu Khoâng-Voâ nguyeän, trong Kieán ñaïo khoâng coù, ôû trong Tu ñaïo-ñaïo Voâ hoïc. Neáu döïa vaøo Voâ töôùng, lìa nhieãm cuûa coõi Duïc cho ñeán nhieãm cuûa Voâ sôû höõu xöù, hoaëc laø Voâ töôùng laøm gia haïnh, thì luùc aáy laø taát caû ñaïo gia haïnh-voâ giaùn-giaûi thoaùt; vaø lìa nhieãm cuûa Phi töôûng phi phi töôûng xöù, tröø ra ñaïo giaûi thoaùt cuoái cuøng. Neáu döïa vaøo Voâ töôùng, Tín thaéng giaûi luyeän caên laøm Kieán chí, hoaëc laø Voâ töôùng laøm gia haïnh, thì luùc aáy laø taát caû ñaïo gia haïnh-voâ giaùn-giaûi thoaùt; vaø Thôøi giaûi thoaùt luyeän caên laøm Baát ñoäng, tröø ra ñaïo giaûi thoaùt cuoái cuøng. Neáu döïa vaøo Voâ töôùng, tu xen laãn Tónh löï trong taâm ñaàu vaø taâm sau. Neáu döïa vaøo Voâ töôùng, khôûi leân Nieäm truù-Voâ saéc-Giaûi thoaùt, Nghóa voâ ngaïi giaûi. Nhöõng luùc nhö vaäy, chöa ñaït ñöôïc Voâ töôùng hieän roõ ôû tröôùc maét thì tu Khoâng-Voâ nguyeän. Chöa ñaït ñöôïc Theá tuïc trí hieän roõ ôû tröôùc maét thì tu Khoâng-Voâ nguyeän, ñoù laø Thaùnh giaû duøng ñaïo

theá tuïc lìa nhieãm cuûa coõi Duïc cho ñeán nhieãm cuûa Voâ sôû höõu xöù, hoaëc laø ñaïo theá tuïc laøm gia haïnh, thì luùc aáy laø taát caû ñaïo gia haïnh-voâ giaùn-giaûi thoaùt; vaø lìa nhieãm cuûa Phi töôûng phi phi töôûng xöù, vaø Tín thaéng giaûi luyeän caên laøm Kieán chí, Thôøi giaûi thoaùt luyeän caên laøm Baát ñoäng, duøng ñaïo theá tuïc laøm gia haïnh, thì luùc aáy laø ñaïo gia haïnh. Tu xen laãn Tónh löï trong taâm trung gian, daãn daét phaùt khôûi naêm Thoâng, laø caùc ñaïo gia haïnh-naêm ñaïo voâ giaùn-hai ñaïo giaûi thoaùt; vaø Tha taâm trí thoâng höõu laäu, laø ñaïo giaûi thoaùt. Khôûi leân Voâ löôïng-Giaûi thoaùt theá tuïc-Thaéng xöù-Bieán xöù, quaùn Baát tònh-Trì töùc nieäm, Nieäm truù theá tuïc, baûy Xöù thieän-ba Nghóa quaùn, Voâ ngaïi giaûi theá tuïc, Voâ tranh-Nguyeän trí-Bieân teá trí, Khoâng Khoâng, Voâ nguyeän Voâ nguyeän, Voâ töôùng Voâ töôùng, tieán vaøo Ñònh Dieät taän, Töôûng-Taâm vi teá. Nhöõng luùc nhö vaäy, chöa ñaït ñöôïc Theá tuïc trí hieän roõ ôû tröôùc maét thì tu Khoâng-Voâ nguyeän.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 185 592

4. Coù luùc khoâng tu caû hai loaïi, ñoù laø ñaõ ñaït ñöôïc Voâ töôùng hieän roõ ôû tröôùc maét, neáu chöa ñaït ñöôïc Voâ töôùng hieän roõ ôû tröôùc maét thì khoâng tu Khoâng-Voâ nguyeän, neáu ñaõ ñaït ñöôïc Theá tuïc trí hieän roõ ôû tröôùc maét, neáu chöa ñaït ñöôïc Theá tuïc trí hieän roõ ôû tröôùc maét thì khoâng tu Khoâng- Voâ nguyeän, taát caû dò sinh-taâm nhieãm oâ-taâm voâ kyù, ôû trong Ñònh Voâ töôûng-Ñònh Dieät taän, sinh coõi trôøi Voâ Töôûng. Ñaõ ñaït ñöôïc Voâ töôùng hieän roõ ôû tröôùc maét, giaûi thích nhö tröôùc. Chöa ñaït ñöôïc Voâ töôùng hieän roõ ôû tröôùc maét thì khoâng tu Khoâng- Voâ nguyeän, ñoù laø trong Kieán ñaïo, Hieän quaùn veà Dieät trong boán taâm; khoâng tu Khoâng-Voâ nguyeän, giaûi thích nhö tröôùc. Ñaõ ñaït ñöôïc Theá tuïc trí hieän roõ ôû tröôùc maét, giaûi thích nhö tröôùc. Chöa ñaït ñöôïc Theá tuïc trí hieän roõ ôû tröôùc maét thì khoâng tu Khoâng- Voâ nguyeän, ñoù laø Thaùnh giaû duøng Tueä do Vaên-Tö maø thaønh, tieán vaøo Ñònh Dieät taän, taâm Vi vi. Taát caû dò sinh, ñoù laø trong naøy ñaõ noùi ñeán ba Tam-ma-ñòa chæ rieâng voâ laäu, bôûi vì dò sinh ñeàu khoâng coù cho neân khoâng coù nghóa cuûa tu. Taâm nhieãm oâ, ñoù laø bôûi vì taâm nhieãm oâ laø taùnh thuaän phaàn lui suït, taâm töông öng vôùi naëng neà löôøi nhaùc; phaûi laø taùnh thuaän phaàn thaéng tieán, taâm töông öng vôùi nheï nhaøng tinh tieán thì môùi coù theå tu ñöôïc. Taâm voâ kyù, ñoù laø bôûi vì taâm voâ kyù khoâng vöõng chaéc, khoâng toàn taïi, khoâng thaät söï, yeáu keùm nhö haït gioáng muïc ruoãng; phaûi laø taâm vöõng chaéc-toàn taïi-thaät söï-maïnh meõ, thì môùi coù theå tu ñöôïc. ÔÛ trong Ñònh Voâ töôûng-Ñònh Dieät taän, ñoù laø bôûi vì hai Ñònh aáy khoâng coù taâm, phaûi laø phaàn vò coù taâm thì môùi coù theå tu ñöôïc. Sinh coõi trôøi Voâ Töôûng, coù ngöôøi noùi: Sinh ôû coõi trôøi aáy ôû taát caû moïi luùc, khoâng khôûi leân taâm thieän. Coù ngöôøi noùi: Sinh coõi trôøi aáy tuy khôûi leân taâm thieän maø khoâng phaûi laø nôi nöông töïa cuûa tu. Tuy tröôùc ñaõ ngaên chaën taát caû dò sinh, maø coøn ngaên chaën Ñònh Voâ töôûng vaø coõi trôøi Voâ töôûng, bôûi vì coõi trôøi aáy laø nôi maø theá tuïc toân suøng, cho neân ngôõ raèng laø coù tu. Nhöõng luùc nhö vaäy, khoâng tu Khoâng vaø Voâ nguyeän. Hoûi: Neáu tu Khoâng thì luùc aáy tu Voâ töôùng chaêng?

Giaû söû tu Voâ töôùng thì luùc aáy tu Khoâng chaêng? Ñaùp: Neân laøm thaønh boán caâu phaân bieät: 1. Coù luùc tu Khoâng maø khoâng phaûi laø tu Voâ töôùng, ñoù laø ñaõ ñaït ñöôïc Khoâng hieän roõ ôû tröôùc maét, neáu chöa ñaït ñöôïc Khoâng hieän roõ ôû tröôùc maét thì khoâng tu Voâ töôùng, neáu chöa ñaït ñöôïc Voâ nguyeän hieän roõ

ôû tröôùc maét thì tu Khoâng chöù khoâng phaûi laø Voâ töôùng. Ñaõ ñaït ñöôïc Khoâng hieän roõ ôû tröôùc maét, giaûi thích nhö tröôùc. Chöa ñaït ñöôïc Khoâng hieän roõ ôû tröôùc maét thì khoâng tu Voâ töôùng, ñoù laø döïa vaøo Tam-ma-ñòa Khoâng, tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, Hieän quaùn veà Khoå trong boán taâm. Chöa ñaït ñöôïc Voâ nguyeän hieän roõ ôû tröôùc maét thì tu Khoâng chöù khoâng phaûi laø Voâ töôùng, ñoù laø döïa vaøo Voâ nguyeän, tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, Hieän quaùn veà Khoå trong boán taâm. 2. Coù luùc tu Voâ töôùng maø khoâng phaûi laø tu Khoâng, ñoù laø ñaõ ñaït ñöôïc Voâ töôùng hieän roõ ôû tröôùc maét, neáu chöa ñaït ñöôïc Voâ töôùng hieän roõ ôû tröôùc maét thì khoâng tu Khoâng. Ñaõ ñaït ñöôïc Voâ töôùng hieän roõ ôû tröôùc maét, giaûi thích nhö tröôùc. Chöa ñaït ñöôïc Voâ töôùng hieän roõ ôû tröôùc maét thì khoâng tu Khoâng, ñoù laø trong Kieán ñaïo thì Hieän quaùn veà Dieät trong boán taâm. 3. Coù luùc tu caû hai loaïi, ñoù laø chöa ñaït ñöôïc Khoâng hieän roõ ôû tröôùc maét thì tu Voâ töôùng, neáu chöa ñaït ñöôïc Voâ töôùng hieän roõ ôû tröôùc maét thì tu Khoâng, neáu chöa ñaït ñöôïc Voâ nguyeän vaø chöa ñaït ñöôïc Theá tuïc trí hieän roõ ôû tröôùc maét thì tu Khoâng-Voâ töôùng. Chöa ñaït ñöôïc Khoâng hieän roõ ôû tröôùc maét thì tu Voâ töôùng, ñoù laø döïa vaøo Tam-ma-ñòa Khoâng, lìa nhieãm cuûa coõi Duïc cho ñeán nhieãm cuûa Voâ sôû höõu xöù, noùi roäng ra nhö goàm tu Voâ nguyeän ôû tröôùc. Chöa ñaït ñöôïc Voâ töôùng hieän roõ ôû tröôùc maét thì tu Khoâng, ñoù laø döïa vaøo Tam-ma-ñòa Voâ töôùng, lìa nhieãm cuûa coõi Duïc cho ñeán nhieãm cuûa Voâ sôû höõu xöù, hoaëc laø Voâ töôùng laøm gia haïnh, thì luùc aáy laø taát caû ñaïo gia haïnh-voâ giaùn-giaûi thoaùt; vaø luùc lìa nhieãm cuûa Phi töôûng phi phi töôûng xöù, tröø ra ñaïo giaûi thoaùt cuoái cuøng. Neáu döïa vaøo Voâ töôùng, Tín thaéng giaûi luyeän caên laøm Kieán chí, duøng Voâ töôùng laøm gia haïnh, thì luùc aáy laø ñaïo gia haïnh-voâ giaùn-giaûi thoaùt; vaø Thôøi giaûi thoaùt luyeän caên laøm Baát ñoäng, tröø ra ñaïo giaûi thoaùt cuoái cuøng. Neáu döïa vaøo Voâ töôùng, tu xen laãn Tónh löï trong taâm ñaàu vaø taâm sau. Neáu döïa vaøo Voâ töôùng, khôûi leân Nieäm truù-Voâ saéc-Giaûi thoaùt, Nghóa voâ ngaïi giaûi. Nhöõng luùc nhö vaäy, chöa ñaït ñöôïc Voâ töôùng hieän roõ ôû tröôùc maét thì cuõng tu Khoâng. Chöa ñaït ñöôïc Voâ nguyeän hieän roõ ôû tröôùc maét thì tu Khoâng-Voâ töôùng, ñoù laø luùc Ñaïo loaïi trí.

Neáu döïa vaøo Tam-ma-ñòa Voâ nguyeän, lìa nhieãm cuûa coõi Duïc cho ñeán nhieãm cuûa Phi töôûng phi phi töôûng xöù, noùi roäng ra nhö goàm tu Khoâng ôû tröôùc. Chöa ñaït ñöôïc Theá tuïc trí hieän roõ ôû tröôùc maét thì tu Khoâng-Voâ töôùng, ñoù laø Thaùnh giaû duøng ñaïo theá tuïc lìa nhieãm cuûa coõi Duïc cho ñeán nhieãm cuûa

Voâ sôû höõu xöù, noùi roäng ra nhö goàm tu Khoâng-Voâ nguyeän ôû tröôùc. 4. Coù luùc khoâng tu caû hai loaïi, ñoù laø ñaõ ñaït ñöôïc Voâ nguyeän hieän roõ ôû tröôùc maét, neáu chöa ñaït ñöôïc Voâ nguyeän hieän roõ ôû tröôùc maét thì khoâng tu Khoâng-Voâ töôùng, neáu ñaõ ñaït ñöôïc Theá tuïc trí hieän roõ ôû tröôùc maét, neáu chöa ñaït ñöôïc Theá tuïc trí hieän roõ ôû tröôùc maét thì khoâng tu Khoâng-Voâ töôùng, taát caû dò sinh-taâm nhieãm oâ-taâm voâ kyù, ôû trong Ñònh Voâ töôûng-Ñònh Dieät taän, sinh coõi trôøi Voâ Töôûng. Ñaõ ñaït ñöôïc Voâ nguyeän hieän roõ ôû tröôùc maét, giaûi thích nhö tröôùc. Chöa ñaït ñöôïc Voâ nguyeän hieän roõ ôû tröôùc maét thì khoâng tu Khoâng- Voâ töôùng, ñoù laø trong Kieán ñaïo, Hieän quaùn veà Taäp trong boán taâm, Hieän quaùn veà Ñaïo trong ba taâm. Ñaõ ñaït ñöôïc Theá tuïc trí hieän roõ ôû tröôùc maét, giaûi thích nhö tröôùc. Chöa ñaït ñöôïc Theá tuïc trí hieän roõ ôû tröôùc maét thì khoâng tu Khoâng- Voâ töôùng, ñoù laø Thaùnh giaû duøng Tueä do Vaên-Tö maø thaønh, tieán vaøo Ñònh Dieät taän, taâm Vi vi. Taát caû dò sinh cho ñeán sinh coõi trôøi Voâ töôûng, giaûi thích nhö tröôùc. Hoûi: Neáu tu Voâ nguyeän thì luùc aáy tu Voâ töôùng chaêng? Giaû söû tu Voâ töôùng thì luùc aáy tu Voâ nguyeän chaêng? Ñaùp: Neân laøm thaønh boán caâu phaân bieät: 1. Coù luùc tu Voâ nguyeän maø khoâng phaûi laø Voâ töôùng, ñoù laø ñaõ ñaït ñöôïc Voâ nguyeän hieän roõ ôû tröôùc maét, neáu chöa ñaït ñöôïc Voâ nguyeän hieän roõ ôû tröôùc maét maø chöa ñaït ñöôïc Khoâng hieän roõ ôû tröôùc maét thì khoâng tu Voâ töôùng. Ñaõ ñaït ñöôïc Voâ nguyeän hieän roõ ôû tröôùc maét, giaûi thích nhö tröôùc. Chöa ñaït ñöôïc Voâ nguyeän hieän roõ ôû tröôùc maét thì khoâng tu Voâ töôùng, ñoù laø döïa vaøo Tam-ma-ñòa Voâ nguyeän, tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, Hieän quaùn veà Khoå trong boán taâm, Hieän quaùn veà Taäp trong boán taâm, Hieän quaùn veà Ñaïo trong ba taâm. Chöa ñaït ñöôïc Khoâng hieän roõ ôû tröôùc maét thì khoâng tu Voâ töôùng, ñoù laø döïa vaøo Tam-ma-ñòa Khoâng, tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, Hieän quaùn veà Khoå trong boán taâm.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 185 595

2. Coù luùc tu Voâ töôùng maø khoâng phaûi laø Voâ nguyeän, ñoù laø ñaõ ñaït ñöôïc Voâ töôùng hieän roõ ôû tröôùc maét, neáu chöa ñaït ñöôïc Voâ töôùng hieän roõ ôû tröôùc maét thì khoâng tu Voâ nguyeän. Ñaõ ñaït ñöôïc Voâ töôùng hieän roõ ôû tröôùc maét, giaûi thích nhö tröôùc. Chöa ñaït ñöôïc Voâ töôùng hieän roõ ôû tröôùc maét thì khoâng tu Voâ nguyeän, ñoù laø trong Kieán ñaïo, Hieän quaùn veà Dieät trong boán taâm. 3. Coù luùc tu caû hai loaïi, ñoù laø chöa ñaït ñöôïc Voâ nguyeän hieän roõ ôû tröôùc maét thì tu Voâ töôùng, neáu chöa ñaït ñöôïc Voâ töôùng hieän roõ ôû tröôùc maét thì tu Voâ nguyeän, neáu chöa ñaït ñöôïc Khoâng vaø chöa ñaït ñöôïc Theá tuïc trí hieän roõ ôû tröôùc maét thì tu Voâ nguyeän-Voâ töôùng. Caâu naøy tuøy theo söï thích hôïp, giaûi thích roäng ra nhö tröôùc. 4. Coù luùc khoâng tu caû hai loaïi, ñoù laø ñaõ ñaït ñöôïc Khoâng vaø ñaõ ñaït ñöôïc Theá tuïc trí hieän roõ ôû tröôùc maét, neáu chöa ñaït ñöôïc Theá tuïc trí hieän roõ ôû tröôùc maét thì khoâng tu Voâ nguyeän-Voâ töôùng, taát caû dò sinh-taâm nhieãm oâ-taâm voâ kyù, ôû trong Ñònh Voâ töôûng-Ñònh Dieät taän, sinh coõi trôøi Voâ Töôûng. Caâu naøy cuõng tuøy theo söï thích hôïp, giaûi thích roäng ra nhö tröôùc. Coù theå coù kieát do Khoâng maø

ñoaïn chöù khoâng phaûi laø Voâ nguyeän- Voâ töôùng chaêng? Cho ñeán noùi roäng ra. Coù hai loaïi quyeát ñònh: 1. Ñoái trò quyeát ñònh. 2. Taùc duïng quyeát ñònh. Trong naøy, döïa vaøo ñoái trò quyeát ñònh maø soaïn luaän chöù khoâng phaûi laø taùc duïng quyeát ñònh. Nguyeân cöù theá naøo? Bôûi vì khoâng coù ñaïo lyù veà hai Tam-ma-ñòa coù taùc duïng cuøng luùc, huoáng gì coù ba? Hoûi: Coù theå coù kieát do Khoâng maø ñoaïn chöù khoâng phaûi laø Voâ nguyeän-Voâ töôùng chaêng? Ñaùp: Khoâng coù, bôûi vì khoâng coù chuûng loaïi cuûa kieát chæ laø do Khoâng maø ñoái trò nhö vaäy. Hoûi: Coù theå coù kieát do Voâ nguyeän maø ñoaïn chöù khoâng phaûi laø Khoâng-Voâ töôùng chaêng? Ñaùp: Coù, ñoù laø Voâ nguyeän ñoaïn kieát do kieán Taäp-kieán Ñaïo maø ñoaïn, bôûi vì kieát aáy chæ laø do Voâ nguyeän maø ñoái trò. Hoûi: Coù theå coù kieát do Voâ töôùng maø ñoaïn chöù khoâng phaûi laø Khoâng-Voâ nguyeän chaêng? Ñaùp: Coù, ñoù laø Voâ töôùng ñoaïn kieát do kieán Dieät maø ñoaïn, bôûi vì kieát aáy chæ laø do Voâ töôùng maø ñoái trò. Hoûi: Coù theå coù kieát do Khoâng-Voâ nguyeän maø ñoaïn chöù khoâng

phaûi laø Voâ töôùng chaêng? Ñaùp: Coù, ñoù laø Khoâng-Voâ nguyeän ñoaïn kieát do kieán Khoå maø ñoaïn, bôûi vì kieát aáy chæ laø do Khoâng-Voâ nguyeän maø ñoái trò. Hoûi: Coù theå coù kieát do Khoâng-Voâ töôùng maø ñoaïn chöù khoâng phaûi laø Voâ nguyeän chaêng? Ñaùp: Khoâng coù, bôûi vì khoâng coù chuûng loaïi cuûa kieát chæ laø do Khoâng-Voâ töôùng maø ñoái trò chöù khoâng phaûi laø Voâ nguyeän nhö vaäy. Hoûi: Coù theå coù kieát do Voâ nguyeän-Voâ töôùng maø ñoaïn chöù khoâng phaûi laø Khoâng chaêng? Ñaùp: Khoâng coù, bôûi vì khoâng coù chuûng loaïi cuûa kieát chæ laø do Voâ nguyeän-Voâ töôùng maø ñoái trò chöù khoâng phaûi laø Khoâng nhö vaäy. Hoûi: Coù theå coù kieát do Khoâng-Voâ nguyeän-Voâ töôùng maø ñoaïn chaêng? Ñaùp: Coù, ñoù laø Khoâng-Voâ nguyeän-Voâ töôùng ñoaïn kieát do Tu maø ñoaïn cuûa Hoïc thaáy daáu tích, töùc laø kieát do Tu maø ñoaïn cuûa ba coõi thuoäc phaàn vò Thaùnh giaû, bôûi vì kieát aáy laø do ba Tam-ma-ñòa maø ñoái trò. Hoûi: Coù theå coù kieát khoâng phaûi laø do Khoâng-Voâ nguyeän-Voâ töôùng maø ñoaïn, nhöng laø ñaõ ñoaïn chaêng? Ñaùp: Coù, ñoù laø kieát ñaõ ñoaïn cuûa dò sinh, töùc laø kieát do Kieán-Tu maø ñoaïn cuûa caùc dò sinh coõi Duïc cho ñeán Voâ sôû höõu xöù, bôûi vì laø kieát do ñaïo theá tuïc maø ñoái trò. Hoûi: Kieát aáy leõ naøo khoâng phaûi laø do Khoâng-Voâ nguyeän-Voâ töôùng maø ñoái trò hay sao? Ñaùp: Laø do Khoâng-Voâ nguyeän-Voâ töôùng maø ñoái trò, nhöng ôû Thaùnh giaû chöù khoâng phaûi laø dò sinh, bôûi vì kieát aáy ôû dò sinh cho neân noùi khoâng phaûi laø do Khoâng-Voâ nguyeän-Voâ töôùng maø ñoaïn. Coù ngöôøi noùi: Tröôùc döïa vaøo ñoái trò quyeát ñònh maø soaïn luaän, nay döïa vaøo taùc duïng quyeát ñònh ñeå soaïn luaän, bôûi vì trong söï noái tieáp nhau cuûa dò sinh thì ba Tam-ma-ñòa chaéc chaén khoâng coù taùc duïng, cho neân noùi kieát aáy khoâng phaûi laø do Khoâng-Voâ nguyeän-Voâ töôùng maø ñoaïn. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì trong söï noái tieáp nhau cuûa Thaùnh giaû töø coõi Duïc cho ñeán Voâ sôû höõu xöù, kieát do Tu maø ñoaïn cuõng do ñaïo theá tuïc maø ñoaïn, vì sao chæ noùi laø do Khoâng-Voâ nguyeän-Voâ töôùng maø ñoaïn? Ñaùp: Vaên tröôùc neân noùi kieát aáy cuõng laø do ñaïo theá tuïc

maø ñoaïn, nhöng khoâng noùi ñeán laø coù yù gì vaäy? Neân bieát raèng ñaïo voâ laäu do Thaùnh giaû maø hieån baøy cho neân khoâng noùi ñeán ñaïo theá tuïc, dò sinh khoâng coù ñaïo voâ laäu cho neân döïa vaøo ñaïo theá tuïc maø noùi, vì vaäy tröôùc ñaây noùi khoâng coù loãi.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 185 597

Theá naøo laø taùc yù tieán vaøo Chaùnh taùnh lyù sinh? Cho ñeán noùi roäng ra. Hoûi: Vì sao soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp: Bôûi vì muoán ngaên chaën toâng chæ cuûa ngöôøi khaùc ñeå hieån baøy veà nghóa lyù cuûa mình. Ñoù laø hoaëc coù ngöôøi noùi: Ba Tam-ma-ñòa tuøy theo moät loaïi ñeàu coù theå tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh. Nay ngaên chaën yù ñoù ñeå hieån baøy chæ coù hai Tam-ma-ñòa tuøy theo moät loaïi coù theå tieán vaøo, maø khoâng phaûi laø Voâ töôùng, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Hoaëc laïi coù ngöôøi noùi: Chæ rieâng Tam-ma-ñòa Voâ töôùng coù theå tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh. Nhö caùch noùi cuûa Boä phaùi Ñaït-ma-cuùc-ña, hoï noùi duøng Tam-ma-ñòa Voâ töôùng ñoái vôùi Nieát-baøn khôûi leân taùc yù vaéng laëng tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh. Bôûi vì ngaên chaën yù chaáp aáy ñeå hieån baøy chæ rieâng Tam-ma-ñòa Voâ töôùng khoâng coù theå tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Hoûi: Theá naøo laø taùc yù tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh? Ñaùp: Hoaëc laø Voâ thöôøng, hoaëc laø Khoå, hoaëc laø Khoâng, hoaëc laø Voâ ngaõ. Bôûi vì ñaây laø ngaên chaën yù chaáp ba Tam-ma-ñòa vaø chæ rieâng Voâ töôùng coù theå tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh. Trong naøy, taùc yù veà Voâ thöôøng-Khoå töông öng vôùi Tam-ma-ñòa Voâ nguyeän, taùc yù veà Khoâng-Voâ ngaõ töông öng vôùi Tam-ma-ñòa Khoâng. Hoûi: Vì sao chæ coù haønh töôùng naøy tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh chöù khoâng phaûi laø haønh töôùng naøo khaùc? Ñaùp: Tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh coù hai loaïi: 1. Haønh thuoäc AÙi. 2. Haønh thuoäc Kieán. Haønh thuoäc AÙi thì tieán vaøo nhôø Voâ nguyeän, haønh thuoäc Kieán thì tieán vaøo nhôø Khoâng. Boà-taùt tuy laø haønh thuoäc AÙi maø coù theå döïa vaøo Khoâng ñeå tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh. Haønh thuoäc AÙi laïi coù hai loaïi, ñoù laø taêng theâm Ngaõ maïn, taêng theâm löôøi nhaùc. Taêng theâm Ngaõ maïn thì duøng haønh töôùng Voâ thöôøng ñeå tieán vaøo, taêng theâm löôøi nhaùc thì duøng haønh töôùng Khoå ñeå tieán vaøo. Haønh thuoäc Kieán cuõng coù hai loaïi, ñoù laø taêng theâm Ngaõ kieán, taêng theâm Ngaõ sôû kieán. Taêng theâm Ngaõ kieán thì duøng haønh töôùng Voâ ngaõ ñeå tieán vaøo, taêng theâm Ngaõ sôû kieán thì duøng haønh töôùng Khoâng ñeå tieán vaøo. Vì theá cho neân chæ ñöa ra boán haønh töôùng naøy. Hoûi: Boán haønh töôùng naøy töông öng vôùi phaùp ôû phaàn vò naøo? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi: Töông öng vôùi Theá ñeä nhaát phaùp, bôûi vì noùi tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 185 598

Coù ngöôøi noùi: Töông öng vôùi Khoå phaùp trí nhaãn. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì taïi sao noùi laø tieán vaøo (nhaäp)? Ñaùp: Ñaây laø noùi ñaõ tieán vaøo goïi laø tieán vaøo, ñoái vôùi gaàn maø noùi theo thanh xa; nhö noùi Ñaïi Vöông töø nôi naøo ñeán, ñoù laø ñoái vôùi ñaõ ñeán goïi laø ñeán, ôû ñaây cuõng nhö vaäy. Hoûi: Luùc baáy

giôø cuõng coù taâm sôû phaùp khaùc, vì sao chæ noùi ñeán taùc yù? Ñaùp: Bôûi vì chæ rieâng taùc yù môùi coù theå daãn daét phaùt khôûi taâm-taâm sôû. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì taùc yù laø tuøy thuaän nhaát ñoái vôùi tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh. Tö duy veà haønh heä thuoäc nôi naøo ñeå tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh? Cho ñeán noùi roäng ra. Hoûi: Vì sao soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp: Caàn phaûi ngaên chaën caùch noùi cuûa Toân giaû Ñaït-ma-ñaùt-la-ña cho raèng cuøng luùc tö duy veà haønh cuûa ba coõi ñeå tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, vaø bôûi vì ngaên chaën yù noùi tö duy veà Nieát-baøn ñeå tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Hoûi: Tö duy veà haønh heä thuoäc nôi naøo ñeå tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh? Ñaùp: Heä thuoäc coõi Duïc, bôûi vì ñaây laø ngaên chaën hai yù chaáp nhö tröôùc. Hoûi: Vì sao chæ tö duy veà haønh heä thuoäc coõi Duïc ñeå tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh? Ñaùp: Bôûi vì khoå cuûa coõi Duïc bieåu hieän thoâ thieån, ñang thaáy, deã daøng quaùn saùt. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì khoå cuûa coõi Duïc laø söï noái tieáp nhau cuûa nôi aáy ñang thaønh töïu. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì haønh heä thuoäc coõi Duïc coù ñuû ba loaïi khoå, laø vì A-tyø-ñaït-ma noùi quaùn veà caùc haønh thuoäc ba loaïi khoå maø tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, chöù khoâng phaûi laø nhö phaùi Thí Duï chæ noùi quaùn veà caùc haønh thuoäc haønh khoå maø tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh. Trong naøy, caùc haønh khoâng vöøa yù goïi laø Khoå khoå, caùc haønh vöøa yù goïi laø Hoaïi khoå, caùc haønh thuaän theo buoâng xaû goïi laø Haønh khoå. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì khoå cuûa coõi Duïc ñang laø söï böùc naõo voâ cuøng chaùn ngaùn ñoái vôùi ngöôøi tu haønh, cho neân tröôùc phaûi quaùn saùt ñieàu aáy ñeå tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh. Hoûi: Nieát-baøn cuõng laø söï vui möøng voâ cuøng, vì sao khoâng quaùn saùt

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 185 599

ñieàu aáy ñeå tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh? Ñaùp: Taâm cuûa caùc loaøi höõu tình chaùn ngaùn ñoái vôùi khoå ñau maïnh hôn chöù khoâng phaûi laø möøng vui ñoái vôùi Nieát-baøn. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì ñang bò böùc baùch phieàn muoän, khoâng hieän thaáy roõ raøng, nhö caùc höõu tình khoâng coù ai khoâng sôï khoå ñau nhöng coù ngöôøi khoâng ham vui söôùng. Hoûi: Sau khi duyeân vôùi Nhaãn thuoäc Ñeá naøo thì coù theå tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi: Duyeân vôùi Ñaïo ñeá. Noùi nhö vaäy thì duyeân vôùi Khoå ñeá. Noùi roäng ra nhö phaåm thuù nhaát trong chöông Taïp Uaån. Hoûi: Taän trí neân noùi laø Nieäm truù ñoái vôùi Thaân thuaän theo Thaân quaùn saùt chaêng? Cho ñeán neân noùi laø Nieäm truù ñoái vôùi Phaùp thuaän theo Phaùp quaùn saùt chaêng? Ñaùp: Taän trí neân noùi hoaëc laø Nieäm truù ñoái vôùi Thaân thuaän theo Thaân quaùn saùt, hoaëc laø Nieäm truù ñoái vôùi Thoï-hoaëc laø ñoái vôùi Taâm-hoaëc laø ñoái vôùi Phaùp thuaän theo Phaùp quaùn saùt. Nhö Taän trí, Voâ sinh trí cuõng nhö vaäy. Hoûi: Vì sao soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp: Bôûi vì laøm cho ngöôøi nghi ngôø coù ñöôïc quyeát ñònh. Ñoù laø coù ngöôøi sinh loøng nghi ngôø nhö vaäy: Taän trí-Voâ sinh trí bôûi vì khoâng phaûi laø taùnh thuoäc Kieán, cho neân leõ ra cuõng khoâng phaûi laø taùnh thuoäc Nieäm truù? Nay caàn phaûi quyeát ñònh trình baøy veà hai trí naøy, tuy khoâng phaûi laø taùnh thuoäc Kieán, maø chính laø Nieäm truù, cho neân soaïn

ra phaàn luaän naøy. Laïi nöõa, trong chöông Kieán Uaån phaân bieät veà Nieäm truù thuoäc töï taùnh cuûa Kieán, trong chöông Ñònh Uaån naøy phaân bieät veà Nieäm truù thuoäc töï taùnh khoâng phaûi laø Kieán, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Laïi nöõa, trong ñòa gia haïnh noùi tu Nieäm truù, bôûi vì coù Nhaân naøy, ñoù laø ñòa Voâ hoïc khoâng coù Nieäm truù. Nay muoán trình baøy trong ñòa Voâ hoïc coù Nieäm truù, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Laïi nöõa, trong kinh noùi Taän trí-Voâ sinh trí, duyeân vôùi sinh vaø thaân ñôøi sau laøm caûnh, bôûi vì coù Nhaân naøy, ñoù laø hai trí aáy chæ duyeân vôùi sinh vaø ñôøi sau. Nay muoán hieån baøy hai trí aáy duyeân vôùi taát caû caùc phaùp, chæ töø ra Hö khoâng vaø Phi traïch dieät, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Laïi nöõa, coù ngöôøi chaáp Taän trí-Voâ sinh trí chæ duyeân chung vôùi naêm uaån. Nay ngaên chaën yù chaáp aáy ñeå hieån baøy Taän trí-Voâ sinh trí, hoaëc laø duyeân chung vôùi naêm uaån, hoaëc laø duyeân rieâng bieät, cho neân soaïn ra

phaàn luaän naøy. Taän trí neân noùi hoaëc laø Nieäm truù ñoái vôùi Thaân thuaän theo Thaân quaùn saùt, ñoù laø duyeân vôùi Saéc uaån; hoaëc laø Nieäm truù ñoái vôùi Thoï thuaän theo Thoï quaùn saùt, ñoù laø duyeân vôùi Thoï uaån; hoaëc laø Nieäm truù ñoái vôùi Taâm thuaän theo Taâm quaùn saùt, ñoù laø duyeân vôùi Thöùc uaån; hoaëc laø Nieäm truù ñoái vôùi Phaùp thuaän theo Phaùp quaùn saùt, ñoù laø duyeân vôùi Töôûng uaån- Haønh uaån vaø Traïch dieät. Ñaây laø noùi veà Phaùp nieäm truù duyeân khoâng xen taïp. Neáu Phaùp nieäm truù duyeân xen taïp, thì ñoái vôùi naêm uaån, hoaëc laø hai loaïi duyeân vôùi hai loaïi, hoaëc laø ba loaïi duyeân vôùi ba loaïi, hoaëc laø boán loaïi duyeân vôùi boán loaïi, hoaëc laø naêm loaïi duyeân chung vôùi nhau. Hai loaïi duyeân vôùi hai loaïi, ñoù laø Saéc duyeân Thoï, Saéc duyeân Töôûng, Saéc duyeân Haønh, Saéc duyeân Thöùc, Thoï duyeân Töôûng, Thoï duyeân Haønh, Thoï duyeân Thöùc, Töôûng duyeân Haønh, Töôûng duyeân Thöùc, Haønh duyeân Thöùc. Ba loaïi duyeân vôùi ba loaïi, ñoù laø Saéc-Thoï-Töôûng duyeân nhau, Saéc- Thoï-Haønh duyeân nhau, Saéc-Thoï-Thöùc duyeân nhau, Saéc-Töôûng-Thöùc duyeân nhau, Saéc-Haønh-Thöùc duyeân nhau, Thoï-Töôûng-Haønh duyeân nhau, Thoï-Töôûng-Thöùc duyeân nhau, Thoï-Haønh-Thöùc duyeân nhau, Töôûng-Haønh-Thöùc duyeân nhau. Boán loaïi duyeân vôùi boán loaïi, ñoù laø Saéc-Thoï-Töôûng-Haønh duyeân nhau, Saéc-Thoï-Töôûng-Thöùc duyeân nhau, Saéc-Thoï-Haønh-Thöùc duyeân nhau, Saéc-Töôûng-Haønh-Thöùc duyeân nhau, Thoï-Töôûng-Haønh-Thöùc duyeân nhau. Naêm loaïi duyeân chung vôùi nhau, ñoù laø Saéc-Thoï-Töôûng-Haønh- Thöùc, taát caû duyeân chung vôùi nhau. Traïch dieät-Voâ vi aáy neáu laø Phaùp nieäm truù höõu laäu, thì cuõng duyeân keát hôïp vôùi phaùp khaùc nhö Saéc... Trong naøy ñaõ noùi ñeàu laø voâ laäu, cho neân chæ laø duyeân khoâng xen taïp. Hoûi: Caùc nieàm vui (laïc) voâ laäu cuûa Tónh löï thöù nhaát, caùc nieàm vui cuûa Khinh an ñaúng giaùc chi, hai loaïi naøy coù gì sai bieät? Ñaùp: Khoâng coù sai bieät. Hoûi: Caùc nieàm vui voâ laäu cuûa Tónh löï thöù hai, caùc nieàm vui cuûa Khinh an ñaúng giaùc chi, hai loaïi naøy coù gì sai bieät? Ñaùp: Khoâng coù sai bieät. Hoûi: Vì sao soaïn ra phaàn

luaän naøy? Ñaùp: Bôûi vì ngaên chaën yù noùi laø hai Tónh löï ñaàu coù Laïc caên voâ laäu, hieån baøy veà hai ñòa aáy khoâng coù Laïc caên voâ laäu, cho neân soaïn ra phaàn

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 185 601

luaän naøy. Neáu coù thì khoâng neân traû lôøi raèng hai loaïi naøy khoâng coù sai bieät. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì nieàm vui cuûa Khinh an ñaúng giaùc chi, laáy Khinh an trong phaùp Ñaïi thieän ñòa laøm töï taùnh; Laïc caên voâ laäu laáy Thoï trong phaùp Ñaïi ñòa laøm töï taùnh. Laïi nöõa, nieàm vui cuûa Khinh an ñaúng giaùc chi thuoäc veà Haønh uaån, Laïc caên voâ laäu thuoäc veà Thoï uaån, nhö vaäy hai nieàm vui seõ coù sai bieät, maø noùi laø khoâng coù sai bieät, cho neân bieát nieàm vui voâ laäu cuûa hai ñòa aáy töùc laø nieàm vui Khinh an. Vì theá cho neân Laïc caên voâ laäu khoâng phaûi laø ñòa aáy voán coù. Neáu töø Ñaúng trì rôøi ra (xuaát) thì ñoù laø sôû duyeân chaêng? Cho ñeán noùi roäng ra. Rôøi ra coù naêm loaïi: 1. Ñòa. 2. Haønh töôùng. 3. Sôû duyeân. 4. Taâm khaùc loaïi. 5. Saùt na. Trong naøy, chæ döïa vaøo hai loaïi rôøi ra maø soaïn luaän, ñoù laø ñòa vaø sôû duyeân. Hoûi: Neáu töø Ñaúng trì rôøi ra thì ñoù laø sôû duyeân chaêng? Giaû söû töø sôû duyeân rôøi ra thì ñoù laø Ñaúng trì chaêng? Ñaùp: Neân laøm thaønh boán caâu phaân bieät: 1. Coù luùc töø Ñaúng trì rôøi ra maø khoâng phaûi laø sôû duyeân, ñoù laø nhö coù moät ngöôøi tö duy veà töôùng naøy tieán vaøo Tónh löï thöù nhaát, ngöôøi aáy laïi tö duy veà töôùng naøy tieán vaøo Tónh löï thöù hai. Trong naøy, sôû duyeân duøng thanh cuûa Töôùng maø noùi. Nhö duyeân vôùi Saéc uaån, Tónh löï thöù nhaát Ñaúng voâ giaùn duyeân vôùi Saéc uaån, Tónh löï thöù hai hieän roõ ôû tröôùc maét; duyeân vôùi uaån khaùc cuõng nhö vaäy. Ñoù goïi laø töø Ñaúng trì rôøi ra maø khoâng phaûi laø sôû duyeân. Hoûi: Tónh löï thöù hai cuõng laø Ñaúng trì, vì sao noùi laø rôøi ra? Ñaùp: Bôûi vì ñòa khaùc nhau, vì theá cho neân tröôùc ñaây noùi döïa vaøo hai loaïi rôøi ra maø soaïn luaän, ñoù laø ñòa vaø sôû duyeân. 2. Coù luùc töø sôû duyeân rôøi ra maø khoâng phaûi laø Ñaúng trì, ñoù laø nhö coù moät ngöôøi tö duy veà töôùng naøy tieán vaøo Tónh löï thöù nhaát, ngöôøi aáy khoâng rôøi ra Tónh löï thöù nhaát, laïi tö duy veà töôùng khaùc. Nhö duyeân vôùi Saéc uaån, Tónh löï thöù nhaát Ñaúng voâ giaùn duyeân vôùi Thoï uaån, Tónh löï thöù nhaát hieän roõ ôû tröôùc maét; duyeân vôùi uaån khaùc cuõng nhö vaäy. Ñoù goïi laø töø sôû duyeân rôøi ra maø khoâng phaûi laø Ñaúng trì.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 185 602

3. Coù luùc töø Ñaúng trì rôøi ra maø cuõng laø sôû duyeân, ñoù laø nhö coù moät ngöôøi tö duy veà töôùng naøy tieán vaøo Tónh löï thöù nhaát, ngöôøi aáy tö duy veà töôùng khaùc tieán vaøo Tónh löï thöù hai. Nhö duyeân vôùi Saéc uaån, Tónh löï thöù nhaát Ñaúng voâ giaùn duyeân vôùi Thoï uaån, Tónh löï thöù hai hieän roõ ôû tröôùc maét; duyeân vôùi uaån khaùc cuõng nhö vaäy. Ñoù goïi laø töø Ñaúng trì rôøi ra maø cuõng laø sôû duyeân. 4. Coù luùc khoâng phaûi laø töø Ñaúng trì rôøi ra maø cuõng khoâng phaûi laø sôû duyeân, ñoù laø nhö coù moät ngöôøi tö duy veà töôùng naøy tieán vaøo Tónh löï thöù nhaát, an truù traûi qua thôøi gian daøi. Nhö duyeân vôùi

Saéc uaån, Tónh löï thöù nhaát chuyeån ñoåi noái tieáp nhau traûi qua thôøi gian daøi hieän roõ tröôùc maét; duyeân vôùi uaån khaùc cuõng nhö vaäy. Nhö uaån, khoâng phaûi laø uaån cuõng nhö vaäy. Nhö Tónh löï thöù nhaát, cho ñeán Voâ sôû höõu xöù cuõng nhö vaäy. Laïi coù nghóa khaùc, hoûi: Neáu töø Ñaúng trì rôøi ra thì ñoù laø haønh töôùng chaêng? Ñaùp: Neân laøm thaønh boán caâu phaân bieät: 1. Coù luùc töø Ñaúng trì rôøi ra maø khoâng phaûi laø haønh töôùng, ñoù laø nhö coù moät ngöôøi duøng haønh töôùng naøy tieán vaøo Tónh löï thöù nhaát, ngöôøi aáy laïi duøng haønh töôùng naøy tieán vaøo Tónh löï thöù hai. Nhö haønh töôùng Voâ thöôøng cuûa Tónh löï thöù nhaát Ñaúng voâ giaùn, haønh töôùng Voâ thöôøng cuûa Tónh löï thöù hai hieän roõ ôû tröôùc maét; haønh töôùng khaùc cuõng nhö vaäy. 2. Coù luùc töø haønh töôùng rôøi ra maø khoâng phaûi laø Ñaúng trì, ñoù laø nhö coù moät ngöôøi duøng haønh töôùng naøy tieán vaøo Tónh löï thöù nhaát, ngöôøi aáy khoâng rôøi ra Tónh löï thöù nhaát, laïi daáy leân haønh töôùng khaùc. Nhö haønh töôùng Voâ thöôøng cuûa Tónh löï thöù nhaát Ñaúng voâ giaùn, haønh töôùng Khoå cuûa Tónh löï thöù nhaát hieän roõ ôû tröôùc maét; haønh töôùng khaùc cuõng nhö vaäy. 3. Coù luùc töø Ñaúng trì rôøi ra maø cuõng laø haønh töôùng, ñoù laø nhö coù moät ngöôøi duøng haønh töôùng naøy tieán vaøo Tónh löï thöù nhaát, duøng haønh töôùng khaùc tieán vaøo Tónh löï thöù hai. Nhö haønh töôùng Voâ thöôøng cuûa Tónh löï thöù nhaát Ñaúng voâ giaùn, haønh töôùng Khoå cuûa Tónh löï thöù hai hieän roõ ôû tröôùc maét; haønh töôùng khaùc cuõng nhö vaäy. 4. Coù luùc khoâng phaûi laø töø Ñaúng trì rôøi ra maø cuõng khoâng phaûi laø haønh töôùng, ñoù laø nhö coù moät ngöôøi duøng haønh töôùng naøy tieán vaøo Tónh löï thöù nhaát, an truù traûi qua thôøi gian daøi. Nhö haønh töôùng Voâ thöôøng cuûa Tónh löï thöù nhaát, chuyeån ñoåi noái

tieáp nhau traûi qua thôøi gian daøi hieän roõ tröôùc maét; haønh töôùng khaùc cuõng nhö vaäy. Nhö Tónh löï thöù nhaát, cho ñeán Voâ sôû höõu xöù cuõng nhö vaäy. Laïi coù nghóa khaùc, hoûi: Neáu töø haønh töôùng rôøi ra thì ñoù laø sôû duyeân chaêng? Ñaùp: Neân laøm thaønh boán caâu phaân bieät: 1. Coù luùc töø haønh töôùng rôøi ra maø khoâng phaûi laø sôû duyeân, ñoù laø nhö coù moät ngöôøi duøng haønh töôùng naøy tö duy veà töôùng naøy, ngöôøi aáy khoâng rôøi boû haønh töôùng naøy, laïi daáy leân haønh töôùng khaùc. Nhö duyeân vôùi Saéc uaån, haønh töôùng Voâ thöôøng Ñaúng voâ giaùn duyeân vôùi Saéc uaån, haønh töôùng Khoå hieän roõ ôû tröôùc maét; duyeân vôùi uaån khaùc-haønh töôùng khaùc cuõng nhö vaäy. 2. Coù luùc töø sôû duyeân rôøi ra maø khoâng phaûi laø haønh töôùng, ñoù laø nhö coù moät ngöôøi duøng haønh töôùng naøy tö duy veà töôùng naøy, ngöôøi aáy vaãn duøng haønh töôùng naøy laïi tö duy veà töôùng khaùc. Nhö duyeân vôùi Saéc uaån, haønh töôùng Voâ thöôøng Ñaúng voâ giaùn duyeân vôùi Thoï uaån, haønh töôùng Voâ thöôøng hieän roõ ôû tröôùc maét; duyeân vôùi uaån khaùc-haønh töôùng khaùc cuõng nhö vaäy. 3. Coù luùc töø haønh töôùng rôøi ra maø cuõng laø sôû duyeân, ñoù laø nhö coù moät ngöôøi duøng haønh töôùng naøy tö duy veà töôùng naøy, laïi duøng haønh töôùng khaùc tö duy veà töôùng khaùc. Nhö duyeân vôùi Saéc uaån, haønh

töôùng Voâ thöôøng Ñaúng voâ giaùn duyeân vôùi Thoï uaån, haønh töôùng Khoå hieän roõ ôû tröôùc maét; duyeân vôùi uaån khaùc-haønh töôùng khaùc cuõng nhö vaäy. 4. Coù luùc khoâng phaûi laø töø haønh töôùng rôøi ra maø cuõng khoâng phaûi laø sôû duyeân, ñoù laø nhö coù moät ngöôøi duøng haønh töôùng naøy tö duy veà töôùng naøy, an truù traûi qua thôøi gian daøi. Nhö duyeân vôùi Saéc uaån, haønh töôùng Voâ thöôøng chuyeån ñoåi noái tieáp nhau traûi qua thôøi gian daøi hieän roõ tröôùc maét; duyeân vôùi uaån khaùc- haønh töôùng khaùc cuõng nhö vaäy. Nhö uaån, khoâng phaûi laø uaån cuõng nhö vaäy. Nhö noùi: “Tyø kheo cho ñeán Ñònh veà Töôûng coù theå thoâng hieåu toân chæ cuûa baäc Thaùnh.” Hoûi: Ñeä töû cuûa Ñöùc Theá Toân sinh ñeán Phi töôûng phi phi töôûng xöù, ôû ñoù döïa vaøo Ñònh naøo ñaït ñöôïc quaû A-la-haùn? Ñaùp: Voâ sôû höõu xöù. Hoûi: Vì sao soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp: Bôûi vì muoán laøm cho ngöôøi nghi ngôø coù ñöôïc quyeát ñònh.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 185 604

Nhö trong kinh noùi: “Coù baûy nôi döïa vaøo Ñònh, Ta noùi döïa vaøo ñoù coù theå tröø heát caùc laäu, ñoù laø Tónh löï thöù nhaát cho ñeán Voâ sôû höõu xöù.” Laïi trong kinh noùi: “Tyø kheo cho ñeán Ñònh veà Töôûng coù theå thoâng hieåu toân chæ cuûa baäc Thaùnh. Ñònh veà Töôûng, ñoù laø boán Tónh löï vaø ba Voâ saéc; coù theå thoâng hieåu toân chæ cuûa baäc Thaùnh, ñoù laø coù theå khôûi leân trí-ñoaïn phieàn naõo, tu ñaïo-tröø heát laäu.” Hoaëc coù ngöôøi sinh loøng nghi ngôø nhö vaäy: Phi töôûng phi phi töôûng xöù ñaõ khoâng coù Thaùnh ñaïo, neáu ñeä töû cuûa Ñöùc Theá Toân sinh ñeán coõi aáy, thì döïa vaøo ñaâu coù theå tröø heát caùc laäu, seõ khoâng coù ai ñaït ñöôïc quaû A-la-haùn, khoâng nhôø vaøo Thaùnh ñaïo cuûa chuûng loaïi aáy chaêng? Bôûi vì laøm cho moái nghi naøy ñöôïc quyeát ñònh, cho neân noùi laø hoï döïa vaøo Voâ sôû höõu xöù ñaït ñöôïc quaû A-la-haùn. Laïi nöõa, bôûi vì ngaên chaën Luaän giaû Phaân Bieät noùi laø ñeán coõi Höõu Ñaûnh coù A-la-haùn. Vò aáy noùi ñeä töû cuûa Ñöùc Theá Toân sinh ñeán Phi töôûng phi phi töôûng xöù, vaøo luùc maïng chung thì phieàn naõo-nghieäp-maïng, caû ba söï vieäc cuøng luùc tröø heát, ñaït ñöôïc quaû A-la-haùn khoâng nhôø vaøo Thaùnh ñaïo. Bôûi vì ngaên chaën yù aáy, hieån baøy veà tröø heát chöù khoâng phaûi laø cuøng luùc, nhaát ñònh phaûi nhôø vaøo Thaùnh ñaïo, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Hoûi: Vì sao chæ noùi laø döïa vaøo Voâ sôû höõu xöù, chöù khoâng phaûi laø nôi khaùc? Ñaùp: Bôûi vì nôi naøy gaàn guõi nhaát vôùi coõi Höõu Ñaûnh. Hoûi: Sinh ôû caùc ñòa döôùi cuõng coù gaàn guõi vôùi voâ laäu cuûa ñòa döôùi, vì sao khoâng noùi döïa vaøo ñoù tröø heát laäu, maø chæ noùi laø sinh ôû coõi Höõu Ñaûnh? Ñaùp: Trong caùc ñòa döôùi coù phieàn naõo cuûa ñòa mình, cho neân Thaùnh ñaïo cuûa ñòa treân coù theå deã daøng hieän roõ tröôùc maét, chöù khoâng phaûi laø ôû ñòa döôùi. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì phaùp thieän heä thuoäc ñòa döôùi ñeàu ñaõ rôøi boû, cho neân Thaùnh ñaïo khoù khôûi leân, vì vaäy khoâng coù ngöôøi naøo khôûi leân hieän roõ tröôùc maét; sinh ôû coõi Höõu Ñaûnh thì khoâng nhö vaäy, ñòa mình khoâng coù Thaùnh ñaïo, laïi khoâng coù ñòa treân coù theå nöông töïa, khoâng theå naøo khoâng do Thaùnh ñaïo maø coù theå tröø heát laäu. Vì theá cho neân ñòa döôùi tuy khoù maø laïi khôûi leân. Nhöng Thaùnh ñaïo aáy do löïc cuûa nhaân maïnh meõ chöù khoâng phaûi laø löïc

cuûa gia haïnh, taïm thôøi khôûi leân hieän roõ tröôùc maét ñoaïn phieàn naõo coøn laïi, ñaït ñöôïc quaû A-la-haùn roài, giaû söû truù trong thoï löôïng traûi qua taùm vaïn kieáp, roát cuoäc khoâng daáy khôûi trôû laïi, bôûi vì khoâng coù taùc duïng. Nhö noùi: “Toân giaû Ñaïi Muïc-kieàn-lieân noùi: Naøy caùc vò, toâi töï nhôù laïi luùc truù trong Ñònh cuûa Voâ sôû höõu xöù, nghe beân hoà Maïn-ñaø-chæ-ni coù

tieáng gaàm roáng cuûa raát nhieàu voi chuùa.” Hoûi: Toân giaû aáy laø ñang coøn Ñònh maø nghe, hay laø rôøi khoûi Ñònh? Ñaùp: Rôøi khoûi Ñònh maø nghe, khoâng phaûi laø ñang coøn Ñònh. Hoûi: Vì sao soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp: Bôûi vì laøm cho ngöôøi nghi ngôø coù ñöôïc quyeát ñònh. Nhö trong Tyø-naïi-da noùi: “Toân giaû Ñaïi Muïc-kieàn-lieân noùi vôùi caùc Tyø kheo raèng: Naøy caùc vò, toâi töï nhôù laïi luùc ôû nuùi Thöùu Phong truù trong Ñònh cuûa Voâ sôû höõu xöù, nghe beân hoà Maïn-ñaø-chæ-ni coù tieáng gaàm roáng cuûa raát nhieàu voi chuùa. Luùc aáy caùc Tyø kheo cuøng noùi vôùi nhau raèng: Nay Ñaïi Muïc- kieàn-lieân naøy töï noùi mình ñaït ñöôïc phaùp hôn ngöôøi, chaéc chaén khoâng coù ñieàu naøy, caàn phaûi cuøng nhau chæ trích. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì ngöôøi truù trong Tónh löï thöù nhaát haõy coøn khoâng nghe tieáng, huoáng gì truù trong Ñònh cuûa Voâ sôû höõu xöù? Lieàn ñem vieäc naøy thöa vôùi Ñöùc Phaät. Luùc aáy Ñöùc Phaät baûo raèng: Caùc oâng khoâng neân chæ trích Ñaïi Muïc-kieàn- lieân. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì Ñaïi Muïc-kieàn-lieân nhö Töôûng maø noùi.” Trong Tyø-naïi-da tuy noùi ra ñieàu naøy maø khoâng phaân bieät, vì vaäy hoaëc coù ngöôøi nghi ngôø: Toân giaû aáy ñang coøn trong Ñònh maø nghe tieáng. Bôûi vì muoán laøm cho moái nghi naøy ñöôïc quyeát ñònh, hieån baøy veà Toân giaû aáy rôøi khoûi Ñònh maø nghe tieáng, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Hoûi: Caùc Thanh vaên khaùc cuõng bieát ñang coøn trong Ñònh thì khoâng nghe tieáng, cho neân haõy coøn khoâng coù ai noùi ñeán ñieàu naøy, huoáng gì Ñaïi Muïc-kieàn-lieân laø Thanh vaên thuø thaéng nhaát, vì sao ôû giöõa chuùng Tyø kheo noùi ra ñieàu khoâng neân noùi? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi: Ñieàu naøy khoâng nhaát ñònh phaûi thoâng hieåu. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì ñaây laø Tyø-naïi-da nguïy taïo, nghóa laø sau khi Ñöùc Phaät dieät ñoä coù ngöôøi ñöa Toá-ñaùt-laõm nguïy taïo vaøo trong Toá- ñaùt-laõm, ñöa Tyø-naïi-da nguïy taïo vaøo trong Tyø-naïi-da, ñöa A-tyø-ñaït-ma nguïy taïo vaøo trong A-tyø-ñaït-ma, caùc vaên cuù nguïy taïo khoâng caàn phaûi giaûi thích thoâng suoát. Coù ngöôøi noùi: Bieån Ñònh raát saâu, Thanh vaên nhö Thoû khoâng ñeán ñöôïc ñaùy bieån, chæ coù Ñöùc Phaät môùi coù naêng löïc thaáu hieåu taän cuøng, cho neân Toân giaû aáy tuy noùi ra ñieàu naøy maø cuõng khoâng coù loãi gì. Hoûi: Toân giaû aáy leõ naøo khoâng bieát ñang coøn trong Ñònh thì khoâng nghe tieáng hay sao, vì sao noùi ra lôøi noùi nhö vaäy? Ñaùp: Toân giaû aáy töï taïi ñoái vôùi Ñònh, tieán vaøo-rôøi ra voâ cuøng nhanh choùng, tuy rôøi khoûi Ñònh maø nghe nhöng daáy leân Töôûng laø trong Ñònh. Nghóa laø Toân giaû aáy tröôùc ñoù töø taâm thieän cuûa coõi Duïc tieán vaøo Tónh löï thöù nhaát, töø Tónh löï thöù nhaát tieán vaøo Tónh löï thöù hai, nhö vaäy cho ñeán

tieán vaøo Voâ sôû höõu xöù. Töø Voâ sôû höõu xöù rôøi ra laïi tieán vaøo Thöùc xöù, nhö vaäy cho ñeán tieán vaøo Tónh löï thöù nhaát, töø ñaây taâm thieän cuûa coõi Duïc hieän roõ tröôùc maét, nghe tieáng cuûa voi chuùa khoâng khôûi leân phaân bieät. Laïi vaãn töø taâm thieän cuûa coõi Duïc tieán vaøo Tónh löï thöù nhaát, töø Tónh löï thöù nhaát tieán vaøo Tónh löï thöù hai, nhö vaäy cho ñeán tieán vaøo Voâ sôû höõu xöù. Töø Voâ sôû höõu xöù rôøi ra laïi tieán vaøo Thöùc xöù, nhö vaäy cho ñeán tieán vaøo Tónh löï thöù nhaát, töø ñaây taâm thieän cuûa coõi Duïc hieän roõ tröôùc maét, khoâng phaân bieät töôøng taän lieàn noùi ra ñieàu naøy: “Toâi töï nhôù laïi luùc truù trong Ñònh cuûa Voâ sôû höõu xöù, nghe beân hoà Maïn-ñaø-chæ-ni coù tieáng gaàm roáng cuûa raát nhieàu voi chuùa.” Luùc aáy chæ khôûi leân phaân bieät nhaän bieát ñoái vôùi hai taâm, ñoù laø taâm ban ñaàu tieán vaøo Ñònh vaø taâm sau khi rôøi khoûi Ñònh, ñoái vôùi söï noái tieáp cuûa caùc taâm trung gian aáy, khoâng phaân bieät töôøng taän cho neân noùi ra ñieàu naøy, cuõng khoâng coù loãi gì.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.